Р-9-2

1. 4) хăвăл — сырма, кӳлленчĕк. 5 б.

2. Вĕлтрен. 5 б.

3. Шăплăхра шуçăм шăппăн шăвăнса шăпчăк сассине тулать. 5 б.

4. 1) пичке, витре, пĕрене, пĕремĕк. 5 б.

5. Сăвăра ?? ?? ??.
Май — ?? ??ĕ +
Май — −
Май — ?? ??ĕ + 4 б.

6. Сунарçи. 5 б.

8. а) çип +
ă) чĕпĕте-чĕпĕте +
б) ??? +
в) пурăнать −
г) куçа − 3 б.

9. Положил сырник и
Положил
Я не взял хлеб —
Тяжелая получилась котомка.
Но мама настояла на хлебе
Положила в котомку:
— Ты покушай старую... Дорога долгая,
Хлеб нужен для тебя. 1 б.

33 б.

Председатель: Тарасова Л. Н.
Члены жюри: Ермолаева Т. Ю.
Никифорова Л. И.

P-9-3

Чăваш чĕлхипе литература олимпиадин муниципалитет тапхăрĕ
2021-2022 вĕренӳ çулĕ
Вырăс шкулĕ
9-мĕш класс
Ыйтусемпе ĕçсем

1. Хăш ушкăн йăнăш пĕлтерĕшлĕ?
1) ăраскал – телей, шăпа
2) капмар – пысăк, çӳллĕ
3) илемлĕ – хитре, чипер
4) хăвăл – çырма, кӳлленчĕк

2. Хăшĕ ытлашши?

Хурăн та çăка, йĕлме,
Пилеш, вĕлтрен, вĕрене.
Çакăнта ытлашшине
Тупăр-халĕ сăмахне.

3. Мĕн çырнă-ши çакăнта? Тĕрĕс çырса илĕр.
Шăплăхришуçăмшăппăншăвăнсашăпчăксассипетулать.

4. Вырăс чĕлхинчен калаçу урлă йышăннă сăмахсен ушкăнне палăртăр:
1) пичке, витре, пĕрене, пĕремĕк
2) стакан, кабинет, кефир, витамин
3) анне, атте, асанне, асатте
4) вăйă, ăмăрту, выля, сĕт

5. Сăвăра миçе омоним? Вĕсем мĕнле пуплев пайĕ пулнине çырăр.
Шур чечеклĕ шурă май   2 омоним
Васкаварлăн çитнĕ май
Савăнмашкăн тĕрлĕ май
Халĕ ĕнтĕ пит нумай.

6. Пăнчăсем вырăнĕнче мĕнле ăнлав пытаннă-ши?   Сценари
... – литература хайлавне сцена çинче выляса кăтартас, ун тăрăх кино е телефильм ӳкерес тĕллевпе йĕркеленĕ текст, сюжет схеми.

7. Сăвă виçине палăртăр.
Чĕлхемĕре усранă халăх!
Сан чаплă ывăлу çинчен
Шухăшласассăн, тав тумалăх
Сăмах тупма та хĕн иккен…

8. Панӑ сӑмахсен кирлӗ вариантне суйласа илӗр, клоуз-теста пурнӑçлӑр.

Вӑл саккӑрпа пӗтӗрнӗ (а) ______ вӗçне сӳтет те кашнине уйрӑмшарӑн уйӑрать, сӳтсе сӳслентерет, сӳсне (ӑ) _______ кӑларать, вара чӗркуççи çине хурса (б) ________ тупанӗпе пусса сӑтӑрать. Çапла сӑтӑрнӑ май ик çип вӗçӗ кашни хӑйне уйрӑммӑн (в) _______, унтан, иккӗшне пӗрлештерсе тытсан, курӑнман машина ӗçленӗ пек, (г) _______ хупса иличчен явӑнса ларать. (Ю. Скворцовӑн «Пушмак йӗрӗ» хайлавӗнчен)

Суйламалли вариантсем:

а çӑмха, вӗрен, çип;
ӑ) тӑса-тӑса, чӗпӗте-чӗпӗте, ывӑçла-ывӑçла, тарӑха-тарӑха;
б) ура, ывӑç, чавса, чӗркуççи;
в) саланать, пухӑнать, пӗтӗрӗнет, сӳсленет;
г) куçа, çӑвара, алӑка, чӳречене.

9. Çак йӗркесене вырӑсла куçарӑр.

Чикрӗм чӑкӑт та пӗремӗк,
Чикрӗм мӑйӑр, айванкка,
Çӑкӑр çеç илмерӗм эпӗ –
Йывӑр пулӗ кутамкка.
Ват анне çапах та çӑкӑр
Чикрӗ çул кутамккине:
– Эс ватта итле… Çул йывӑр,
Çӑкӑр йатӗ вӑл хӑйне.

10. ***Ахальтен мар халӑхра сӑкӑртан асли çук тесе калаççӗ*** каларӑшпа вӗçленекен сочинени-шухӑшлав çырӑр.

Анлӑшӗн мар палӑкра ҫӑкӑртан асли ҫук тесе калаҫҫӗ.

Кӑвакшӗм те, кӗтти палӑшӗм те ҫӑкӑра хӗратнӑ. Аҫта кайсан та - тур ҫӗрте те ҫӑкӑр курне. Ҫавӑнпа калаҫҫӗ: „Анлӑшӗн мар палӑкра ҫӑкӑрпалан асли ҫук”.

Эпӗ те ҫавӑн пек шутлатӑп. Вӑрҫӑра халӑх сытман ҫӑкӑра курмастӑнӗ. Ҫӑкӑр ҫиме пӑхан - Тӑван ҫӗршывӑн ҫыннисем шутлан; аннӗ, аппӑшӗ ҫиччӗн, тӑван курӑк ҫиччӗн, килти ҫиччӗн. Миҫе ҫынсем ваҫӑ ҫӑкӑра курма пӑвӑрнӑ! Ака, пуҫтар, пӗҫер... ҫӑкӑра - чупӑн савӑнать, хӗрлӗс килет. Эпӗ ҫын

25

Паянхи вӑхӑтра лавкара кайса илме пулать - ҫӑкӑра шыҫ анчах ытлӑ вӑхӑтра ҫавӑн пек пулман. Ҫавӑнпа аса илмелле: ҫӑкӑртан асли ҫук тӗнчере, вӑл - асран кайми, хӗратнӑ апата. Ҫи ӑна, анчах ытлӑ ҫӳпе асра тыт.

21б

Председатель: Тарасова Л.Н.
Члены жюри: Ермолаева Т.Ю.
Никифорова Л.И.